

1. PROBLEMÀTICA

- “La definició de blasfèmia no està clara. Com un article de goma que es pot adaptar a qualsevol, fins i tot si aquesta persona no té intenció de dur a terme blasfèmia”, Rumadi Ahmad, president de l’Institut de Recerca Humana de Nahdlatul Ulama (Budiaman, BBC News, 2016).
- El codi penal indonesi estableix que “aquells que deliberadament, en públic, expressen hostilitat, odi o menyspreu contra les religions i els que deshonrin a una religió seran condemnats a una pena màxima de 5 anys”, (Article 156a).
- El judici i condemna per blasfèmia de l’exgovernador de Jakarta Basuki Tjahaja Purnama, conegut popularment com ‘Ahok’ durant els anys 2016-2017 ha posat en entredit la pluralitat nacional i la llibertat religiosa d’Indonèsia a través d’una llei de blasfèmia qüestionada per la seva aplicació partidària i imparcial.

2. METODOLOGIA

- S’ha realitzat un mètode d’investigació fonamentat en la recerca i l’anàlisi qualitatiu. Es basa en el treball de camp, la recopilació d’informació sobre el terreny i digitalment, entrevistes en profunditat a actors rellevants en el món acadèmic i religiosos i l’anàlisi del discurs de diversos partits polítics indonesis durant la polèmica d’Ahok.
- El marc teòric amb el que relaciono aquesta recerca és «‘el mite’ de la secularització (Griera, 2014) » i «una comprensió de l’Islam polític (Montenegro, 2004)».
- Hipòtesi: «És la sentència condemnatòria d’Ahok per blasfèmia una vulneració de la llibertat religiosa en un Estat que es declara pluriconfessional i la filosofia del qual es “la unitat en la diversitat” (Bhinneka tunggal ika)?», on s’estableix com a variable independent la sentència condemnatòria mentre que es situa com a variable dependent l’Estat Pluriconfessional.

3. POLÍTICA I RELIGIÓ

Política i Religió són dos pilars bàsics que permeten fer palesa la unitat del país al mateix temps que estructuren la vida diària dels seus ciutadans.

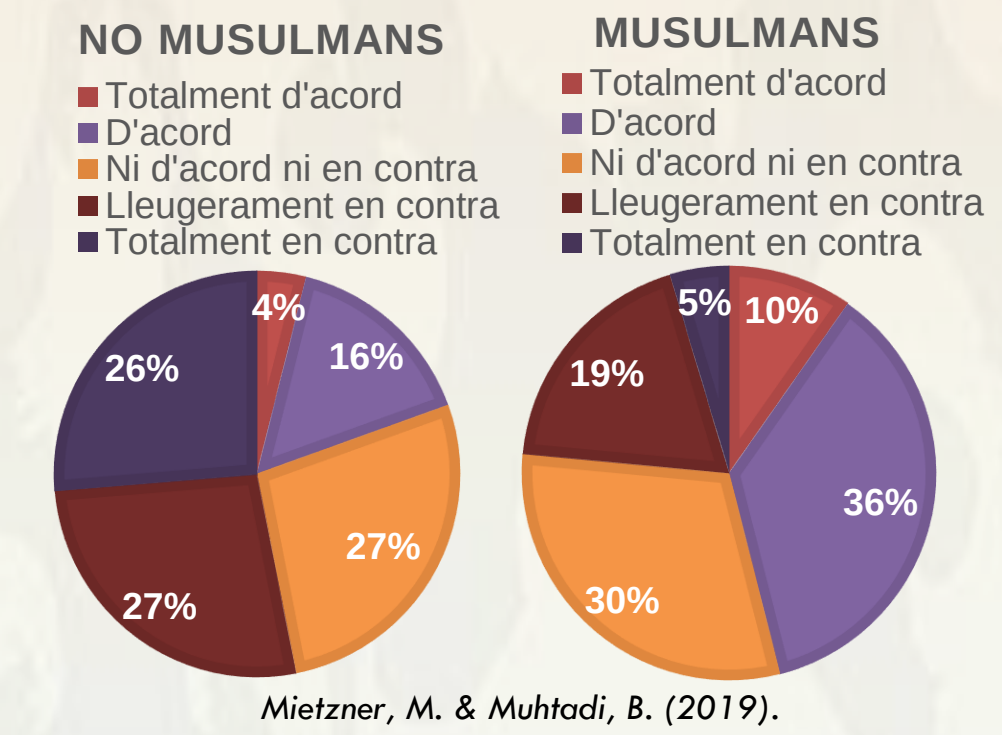
Hi ha 6 religions oficials al país, però l’Islam és la majoritària, representant el 87% de la població. en un país amb elevada diversitat ètnica, com mostra el següent mapa:

L’Islam es un element fonamental en l’equilibri de poders al país, necessari per tenir un nombre suficient de suports, ja que actualment es podria considerar com l’únic element cohesionador majoritari suficientment arrelat en el país.

“El govern i la comunitat han de mantenir l’harmonia de la religió, la societat i l’Estat (...) El govern està obligat a prevenir qualsevol blasfèmia de la religió alcorànica”. Tengku Zulkarnain, membre de la cúpula de Majelis Ulama Indonesia sobre el discurs d’Ahok (2016).

Enquestats opinen sobre si “Xinesos Indonesis tenen la seva pròpia religió i aquesta no s’adapta bé a Indonèsia” (% Segons afiliació religiosa, (2019).

“(La religió) és inherent en la política indonèsia. (...) Tots els polítics o tothom que sap de política fa això. Si ells utilitzen la religió és més fàcil arribar al poder”. Purwo Santoso, Rector de la Universitat Nahdlatul Ulama a Yogyakarta, (2019).

6. RESULTATS

- L’efecte de la variable independent sobre la dependent s’ha confirmat. La condemna d’Ahok ve donada per aquells actors polítics que han volgut instrumentalitzar la religió per acabar amb un rival polític, provocant així el qüestionament de l’Estat Pluriconfessional.
- Degut al cas d’Ahok, les dades apunten a que s’ha produït un ‘efecte crida’, augmentant el nombre de denúncies per blasfèmia.

4. EL PANCASILA, LA FILOSOFIA ESTATAL

El Pacasila ha servit de balança en cada un dels períodes polítics del país, sent fortament promoguda durant el règim del New Order fins a dia d’avui.

Aquests principis, són la base que sustenta el sistema polític i social i l’Estat pluriconfessional. els dos pilars que han permès l’aparició d’un líder polític amb les característiques d’Ahok.

“El Pancasila només dona el principi, però com situem la religió en la política no està clar. Per aquesta raó existeix el ministeri d’afers religiosos (...) un llegat de l’època colonial que l’Estat utilitza per controlar la pràctica religiosa”. Hakimul Ikhwan, investigador i professor al Centre d’estudis poblacionals, UGM, (2019).

7. CONCLUSIONS

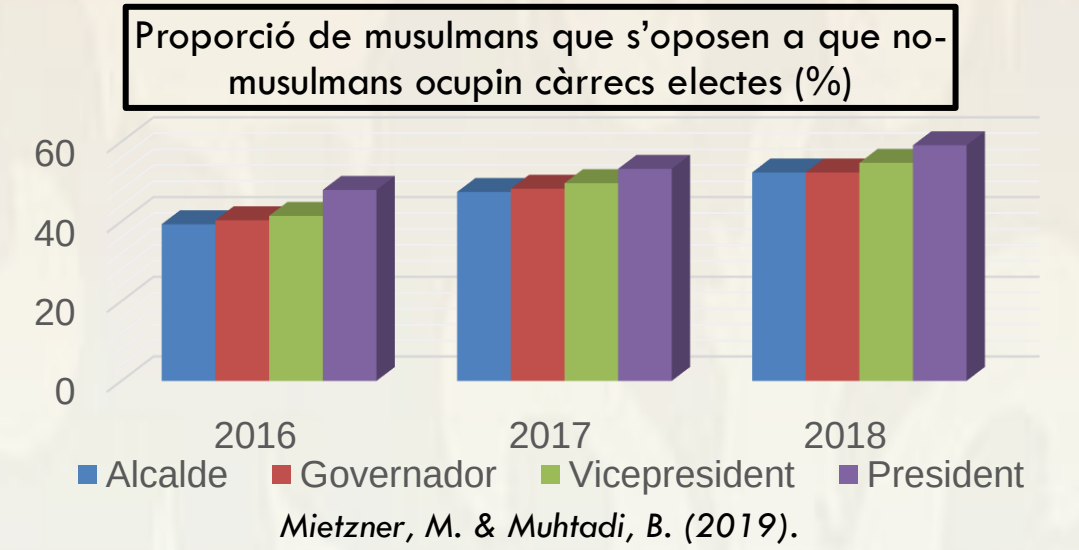
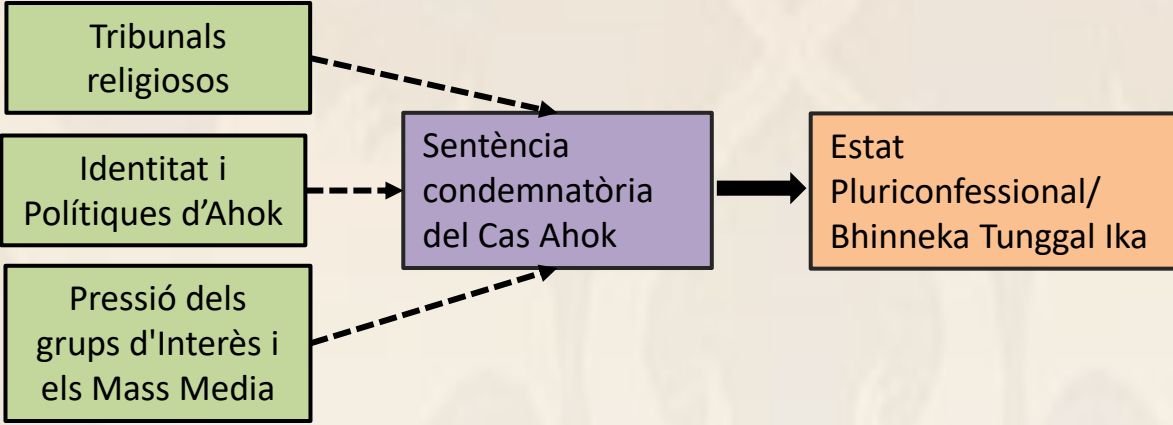
- L’augment del nombre de casos de blasfèmia s’ha produït en un context de pietat creixent en la societat indonèsia. Els grups conservadors musulmans no poden organitzar-se com una força política coherent i els polítics veuen això com una oportunitat per mobilitzar a través de l’Islam.
- La paradoxa es troba en fins a quin punt hi ha una frontera que separi política i religió. No és la religió una forma primigènia de política?

5. EL CAS AHOK

L’arribada al poder i les polítiques reformistes realitzades per l’exgovernador de Jakarta, Basuki Tjahaja Purnama (Ahok), va ser un fenomen sorprenent, donat la seva minoria religiosa i ètnica com a cristià de descendència xinesa.

Es va presentar a la reelecció del càrrec, i durant la precampanya va realitzar un discurs on va dir que ‘alguns ciutadans no votarien per ell perquè estaven sent enganyats per aquells que utilitzen la Carta d’Al-Maidah vers 51 de l’Alcorà amb la intenció que els ciutadans no votin per un líder no-musulmà’.

Les seves paraules, van generar un gran revolt, derivant en protestes a Jakarta en contra d’aquest, i finalment en una acusació, judici i condemna per blasfèmia.

La polèmica del cas d’Ahok ha augmentat els nivells de intolerància cap a càrrecs electes que no comparteixen la fe en l’Islam. Abans de la campanya d’Ahok els nivells d’objecció eren del 42,3% mentre que al 2018 s’han situat al 54,6% de mitjana.

“La religió en aquell moment era l’única manera possible d’afrontar Ahok políticament”. Joash Tapiheru, investigador del departament de polítiques i governança, UGM, (2019).

8. REFERÈNCIES

Hatherell, M. & Welsh, A. (2017). Rebel with a Cause: Ahok and charismatic leadership in Indonesia. p. 174-190.

Mietzner, M. & Muhtadi, B. (2019). The mobilization of intolerance and its trajectories: Indonesian Muslims. Views of religious minorities and ethnic Chinese. ISEAS publishing, p.155-174.

Ricart Angulo, J. (2010). La descentralización del poder político en Indonesia y sus consecuencias para los partidos políticos: 1998-2010. Tesis doctoral. Universidad Complutense de Madrid. p.37-41.

Setijadi, C. (2019). Anti-Chinese sentiment and the ‘return’ of the pribumi discourse. ISEAS publishing, p. 194-213.